

Nikola Fontēna (Nicole Fontaine): politiķe un pedagoģe (1942–2018)

Otrā sieviete Eiropas Parlamenta priekšsēdētāja amatā bija pārliecinoša politiķe un pašreizējā Eiropas aizstāve, kura pārraudzīja eiro ieviešanu. Nikola Fontēna, kura bija EP priekšsēdētāja no 1999. līdz 2002. gadam, darbojās, lai reformētu Eiropas Parlamenta darba metodes ar mērķi tuvināt Eiropas iestādes un iedzīvotājus.

Savā pirmajā runā Eiropadomes sanāsmē Tamperē (Somija), 1999. gada oktobrī, viņa uzsver, cik svarīgi ir ņemt vērā eiropiešu ikdienas bažas. Viņa iestājas par “vērienīgu pieeju, kuras mērķis ir nodrošināt Eiropas Savienībai pamattiesību hartu”. Eiropas Parlamenta vārdā 2000. gada decembrī viņa paraksta Eiropas Savienības Pamattiesību hartu.

Fontēnas kundze bija ne tikai politiķe, bet arī pasniedzēja. Viņa bija pasniedzēja pasaulē vecākajā komercskolā “ESCP Europe” un “Jean Monnet” katedras vadītāja Nicas “Sophia Antipolis” universitātē.

Agrīnie gadi

1942. gada 16. janvārī Grenvilā–Imovilā (Normandija) dzimusī Nikole Fontēna ir ārsta meita un pamatskolas skolotāju mazmeita. Viņa studē tiesības un kļūst par Augšsēnas departamenta advokātu kolēģijas locekli, bet arī izglītības joma viņai ir svarīga.

Fontēna dzīvo latīņu kvartālā Parīzē, kad notiek 1968. gada studentu un darba ņēmēju nemieri. Pabeigusi studijas *Politisko zinātņu institūtā Parīzē* viņa gaida savu pirmo bērnu. Vēlāk, “*raksturojot sevi vairāk kā notikumu vērotāju, nevis dalībnieci*”, viņa teiks, ka 1968. gada maijs paātrināja neizbēgamās pārmaiņas Francijas sabiedrībā.

Fontēna sāk savu karjeru Katoļu izglītības ģenerālsēkretariātā (*Secrétariat général de l'Enseignement catholique*), kur viņa atbild par attiecībām starp privātās izglītības sektoru un valsts iestādēm. Pēc tam viņai bija svarīga loma leģislatīvās un regulatīvās pārmaiņās, kas noteiks tiesisko regulējumu šajā jomā. Viņa kļūst par *Valsts izglītības augstākās padomes* locekli laikā no 1975. līdz 1981. gadam un *Ekonomiskās un sociālās padomes* locekli laikā no 1980. līdz 1984. gadam. Fontēna ieguva redzamību valsts mēroga debatēs par privāto izglītību un 1984. gada jūnijā tika ievēlēta Eiropas Parlamentā.

Politiskā karjera

No pašiem parlamentārās karjeras pirmssākumiem Nikole Fontēna strādā Eiropas pilsoņu labā un pievēršas projektiem, kas saistīti ar jaunatnes izglītību un akadēmisko kvalifikāciju savstarpēju atzīšanu, kā arī sieviešu tiesībām un dzimumu līdztiesībai.

Viņa ieņem priekšsēdētāja vietnieka amatu divas reizes — no 1989. līdz 1994. gadam un no 1994. līdz 1999. gadam. Viņa piedalās sarunās par nolīgumiem starp Eiropas Parlamentu un dalībvalstīm par būtiskiem tiesību aktiem, tostarp divām ES jaunatnes programmām (“Socrates” un “Jaunatne Eiropai”). Viņas diplomātiskās prasmes ir plaši atzītas. 1999. gadā “The Economist” viņu raksturo kā “konsensu meklētāju, koalīciju veidotāju, samierinātāju [...], kura vislabāk jūtas Eiropas bizantiskajos kuluāros, ar smaidu panākot visu pušu piekrišanu”.

Nikola Fontēna tiek ievēlēta par Eiropas Parlamenta priekšsēdētāju 1999. gada 20. jūlijā. Viņas pirmais pārbaudījums ir iecelt jauno Romano Prodi vadīto Komisiju pēc Santēra Komisijas krišanas 1999. gada martā. Viņa uztur labas attiecības ar jauno Komisiju un ar dalībvalstīm ES Ministru padomē.

Nikola Fontēna, kura nenogurstoši strādā dialogam un mieram, panāk, ka Izraēlas un palestīniešu parlamentu vadītāji tiekas vēsturiskam rokas spiedienam Strasbūrā 2000. gadā. 2001. gada aprīlī viņa uzaicina Afganistānas viceprezidentu Ahmadu Šah Masudu (Ahmad Shah Massoud) apmeklēt Strasbūru, lai apspriestu situāciju viņa valstī. Viņa pauž īpašas bažas par afgāņu sieviešu smago stāvokli. Nākamajā mēnesī viņa uzaicina trīs slepeni no Kabulas aizbēgušas sievietes uz Eiropas Parlamentu sniegt liecības par savu stāvokli. Viņa aprakstīja tikšanos kā vienu no viņas prezidentūras visaizkustinošākajiem mirkļiem.

2002. gadā Fontēnas kundze aiziet no Eiropas Parlamenta, lai kļūtu par Francijas rūpniecības ministri Žana-Pjēra Rafarena (Jean-Pierre Raffarin) valdībā. Laikā no 2004. gada līdz 2005. gadam viņa vada fondu “Scelles”, kas cīnās pret seksuālu izmantošanu. Fontēnu atkal ievēl Eiropas Parlamentā 2004. gadā. Viņa ir arī

asociētā pasniedzēja komercskolā “ESCP Europe” un ir sarakstījusi vairākas grāmatas par Eiropas Parlamenta darbu.

Viņa aktīvi piedalās debatēs par to, kā uzlabot Eiropas Savienību, līdz pat savas dzīves pēdējiem gadiem. Tieši pirms Apvienotās Karalistes referenduma par dalību ES 2016. gada jūnijā viņa publicē darbu “Brexit, Une Chance? Repenser l’Europe” (Brexits: iespēja? Pārdomāsim Eiropu) kopā ar franču žurnālistu Fransuā Pulē-Matisu (François Poulet-Mathis). Grāmata ir objektīvs skatījums uz iemesliem, kas radījuši sabiedrības neapmierinātību ar ES. Nikola Fontēna, turpinot aizstāvēt Eiropu, meklē veidu, kā pārvērst šo neapmierinātību par iespēju, lai risinātu iedzīvotāju vajadzības un stiprinātu Eiropas Savienību.

Nikola Fontēna mirst 2018. gada 17. maijā 76 gadu vecumā. Par viņas uzticību Eiropas ideāliem viņai tika izteikta atzinība ar vairākiem apbalvojumiem, tostarp ar Robēra Šūmana medaļu un Nacionālo ordeni par panākumiem *Commander of the National Order of Merit*.

Nikola Fontēna sveic afgāņu politiķi un Ziemeļu alianses militāro vadītāju Ahmadu Šahu Masudu viņa vizītes laikā Eiropas Parlamentā Strasbūrā 2001. gadā.